

Tot esperant Gromyko

Una nova dada en les relacions EUA-URSS

El tradicional misteri que emmarca els actes i les intencions dels dirigents soviètics ha crescut durant els darrers anys quan el cap màxim s'ha trobat —Brejnev, Andròpov i ara Txernenko— en un precari estat de salut que rellança les més diverses interpretacions occidentals entorn de lluites per la successió i de baralles internes que perjudiquen la cohesió. La *kremlinologia*, la ciència inventada pels occidentals a fi d'escrutar l'alta política soviètica, torna, doncs, a estar de moda. Però no hi ha un sol kremlinòleg que hagués previst una resposta positiva de Gromyko, el ministre d'Afers Exteriors soviètic, a la invitació de Reagan per a entrevistar-se en la Casa Blanca.

L'acceptació de Gromyko pel que fa a l'entrevista del dia 28 amb Reagan ha sorprès, perquè sembla un gest soviètic de reconciliació després de tres fets, dos de política exterior i un d'interior, que en el darrer mes han mostrat de nou la dura actitud soviètica com a resposta a la instal·lació d'euromíssils. El primer fet és el desenvolupament, finalment negatiu, de la proposta soviètica d'endegar a Viena, des del 18 de setembre, una conferència per la desmilitarització de l'espai. Malgrat la proposta, els dirigents soviètics,

negant-se a discutir el tema de la reducció de l'armament nuclear, han mostrat ben poques ganes de negociar, i han atribuït a l'administració Reagan postures que no eren les seves; així, han considerat impossible la mateixa proposta que ells han fet.

La duresa soviètica ha aparegut, però, encara amb més força, en l'afer de la suspensió dels viatges de Honnecker i Zhikov a la República Federal Alemanya. No sols perquè suposa, d'una banda, castigar un país que és ferm aliat dels Estats Units, sinó perquè desvetlla, una vegada més, el temor del Kremlin a les alegries negociadores unilaterals dels mateixos aliats. Especialment en el cas de Honnecker, es tractava de la primera visita, en quaranta anys de postguerra, del màxim líder de l'Alemanya Oriental a l'Occidental, fet que suposava l'obertura de nous acords, si no cap a la utòpica reunificació de les dues Alemanyes, sí, almenys, a l'establiment de relacions sistematitzades, a través de diverses comissions, circumstància que trenca l'actual esquema soviètic de negar-se a tot profundament negociador.

Alguns kremlinòlegs troben la solució del sí de Gromyko a la Casa Blanca en la crisi interna que significa per als dirigents soviètics la destitució del cap

Gromyko: un sí a la Casa Blanca amb distintes interpretacions

de l'exèrcit, mariscal Kogàrkov. Les versions, però, que afirmen que aquest era partidari d'una postura més flexible envers la negociació amb els EUA no semblen precises. Però sí que es pot dir, en canvi, que ho era indirectament, ja que els seus coneguts plantejaments, reforçar l'armament convencional i no centrar només l'atenció en la dissuasió nuclear, la qual ha tocat ja sostre i es fa més difícil utilitzar pel perill que comporta, són ben semblants als elaborats per l'OTAN i explicats pel general Rogers. Els dirigents soviètics, en canvi, tenen interès ara a centrar-ho tot en la contraofensiva nuclear per la instal·lació dels euromíssils. Es fa, però, difícil deduir d'aquesta lluita entre els dirigents soviètics la resposta afirmativa de Gromyko. No seria tan estrany que la resposta fos deguda al recent permís de Reagan d'exportar més blat nord-americà a la Unió Soviètica.

Però qualsevol explicació que es vulgui completa pot deixar de ser-ho si ens atenem a la perenne

complexitat de les decisions soviètiques.

Es un fet que Gromyko fa un favor a Reagan, quan el presenta davant l'electorat com un líder capaç de dialogar amb el seu principal enemic, la Unió Soviètica. La versió oficial soviètica és, però, que el ministre soviètic d'Afers Exteriors sempre havia visitat el president quan anava a l'Assemblea General de l'ONU. Aquesta tradició va ser efectivament interrompuda per Reagan fa tres anys.

Més enllà de les múltiples interpretacions, l'esperat encontre Reagan-Gromyko mostra, almenys, que, malgrat les seues baralles, les dues grans potències veuen la necessitat de dialogar. Tot i que tots dos reiteraran les seues conegudes postures, el sentit d'aquest encontre és que deixa la porta oberta per reemprendre, després de les eleccions als EUA del 5 de novembre, una negociació que interessa tots dos, per evitar que la cursa dels armaments, que ells justifiquen com a dissuasió per a la pau, acabé amb una guerra que tothom tem.